

เรียน .....

.....

.....

.....

MIXWELL 's news

"EXPERIENCED...RELIABLE...PROFESSIONAL"

ฉบับที่ 3 ปีที่ 6 ฉบับ เดือน กรกฎาคม 2554

สวัสดีครับ ในฉบับก่อนๆ ได้นำเรื่องคลอรีนมาให้อ่านกัน ในฉบับนี้ขอนำเรื่องไอโอดีนมาให้อ่านกันนะครับ

ไอโอดีน

คุณสมบัติทั่วไป

ไอโอดีน ได้มีการนำมาใช้เพื่อฆ่าเชื้อโรคทางการแพทย์มากกว่า 200 ปีมาแล้ว ซึ่งออกฤทธิ์ทำลายเชื้อโรคได้อย่างรวดเร็ว และพบว่าใช้รักษาแผลที่มีการติดเชื้อ และใช้ทำลายเชื้อโรคแอนแทรกซ์ได้เป็นอย่างดี

ไอโอดีน มีลักษณะเป็นของแข็งในภาวะอุณหภูมิปกติ ละลายน้ำได้น้อย และจะแตกตัวเป็นไอโอดีนที่มีประจุ ที่ละลายได้ดีในแอลกอฮอล์ สารละลายของไอโอดีนจะมีสีน้ำตาล ซึ่งเมื่อสัมผัสแล้วจะเปลี่ยนสี ทำให้มีการพัฒนาเรื่อยมา จนมีการผลิตไอโอดีนในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งมีการเปลี่ยนสีน้อยลง ด้วยการใส่ตัวทำละลายพวก Arachic oil, Liquid par และก็พัฒนาเรื่อยมาจนได้สารประกอบที่เรียกว่า "Iodophor"

ไอโอดีน มีฤทธิ์กัดกร่อนที่รุนแรงต่อผิวหนังและอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดแผลพุพองได้ถ้าใช้อย่างไม่ระมัดระวัง นอกจากนี้สารละลายไอโอดีน ยังระคายเคืองต่อเยื่อต่างๆ ถึงแม้ว่าจะระคายเคืองอย่างมากแต่การทำงานที่เกี่ยวกับเนื้อเยื่อ (Tissue culture technique) ที่ผิวหนังก็ยังมีการใช้ไอโอดีนอย่างมากด้วยความเข้าใจว่าไม่มีอันตราย (Non-toxic) ซึ่งมีรายงานในทางการแพทย์อย่างมากมายที่ใช้ไอโอดีนในการรักษาโรคทางผิวหนัง เช่น ทำการฆ่าเชื้อก่อนลงมือทำการผ่าตัด, ใช้ในขบวนการรักษารากฟัน, หรือแม้แต่การรักษาโรคเกี่ยวกับตา

ทั่วไปทุกคนจะรู้จักสารละลายไอโอดีนชนิดอ่อนๆ คือ ลุกอลโซลูชัน (Lugol's Solution) และ Mandl's Paint ซึ่งสารละลายไอโอดีนทั่วไปจะมีไอโอดีน 2.5%, โปตัสเซียม ไอโอดีน 2.5% ละลายในแอลกอฮอล์ 90% ใช้กันอย่างมากในการฆ่าเชื้อที่ผิวหนัง ส่วนลูกอลโซลูชันเป็นสารละลายไอโอดีนที่มีไอโอดีน 5% , โปตัสเซียม ไอโอดีน 10% ละลายในแอลกอฮอล์ และ Mandl's Paint มีไอโอดีน 1.5%, โปตัสเซียม ไอโอดีน 3% เป็นสารละลายไอโอดีนอย่างอ่อน เพื่อใช้เกี่ยวกับผิวหนังที่อ่อนนุ่มที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

คุณสมบัติทางการฆ่าเชื้อ (Germicidal Property)

การฆ่าเชื้อแบคทีเรีย (Activity against Bacteria)

ไอโอดีน เป็นสารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการทำละลายเชื้อโรคได้ดีมาก มีฤทธิ์คล้ายคลอรีน โดยรวมตัวกับโปรตีนของเซลล์เชื้อโรค แต่รูปลักษณะของสารออกฤทธิ์จะอยู่ในรูปของไอโอดีนอิสระ (Free Iodine, I₂)

ไอโอดีน มีการทดสอบประสิทธิภาพต่อค่า pH เพื่อความเหมาะสมในการใช้ ซึ่งทดสอบกับค่าความเป็นกรดและด่าง เมื่อใช้โซเดียมไฮดรอกไซด์, กรดฟอสฟอริก พบว่าถ้าค่าความเป็นด่างลดลง หรือความเป็นกรดเพิ่มขึ้น จะทำให้เกิดไอโอดีนอิสระ (Free iodine) เพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้การออกฤทธิ์ของไอโอดีนมากขึ้นตามมาด้วย

ผลของสารอินทรีย์ต่อการออกฤทธิ์ของไอโอดีน (Effect of Organic-matter)

มีการทดลองประสิทธิภาพของสารละลาย ไอโอดีน ในสภาพที่มีสารอินทรีย์ปะปนอยู่หลายครั้ง

📌 **Salle & Catlin** (1947) ทดลองใช้สารละลายไอโอดีน พบว่าความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถทำลายเชื้อ *Stap aureus* ที่ 37° C ได้ในเวลา 10 นาที และต้องเพิ่มความเข้มข้นขึ้นไปอีก จาก 1 : 20,000 เป็น 1 : 2,500 เมื่อเติมซีรัมของม้าเข้าไปเพียง 10%

📌 **Gershenfeld & Witlin** (1949) พบว่าสารละลายไอโอดีนที่มีความเข้มข้น 1 : 5,000 ในขณะที่มีซีรัมของคนผสมอยู่ 5% จะทำลายเชื้อโรคได้ดีที่ 37° C แต่ไม่สามารถทำลายได้ที่ 24° C

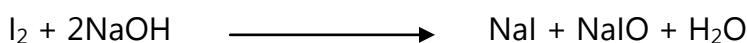
📌 **Dakin's** (1915) พบว่าต้องเพิ่มความเข้มข้นเพื่อที่จะทำลายเชื้อ *Stap aureus* เมื่อมีซีรัมผสมอยู่ จาก 1 : 3,500 เป็น 1 : 1,700 และการทดลองอื่นๆ ต่อเชื้อ *Stap aureus*, *E.Coli*, *Streptococcus pyogen* ในภาวะที่มีเลือดผสมอยู่ 10% จะถูกทำลายที่ 37° C ในเวลา 1 นาที ของสารละลายไอโอดีนที่มีความเข้มข้น 1 : 800 แต่ที่ 1 : 1,600 ไม่สามารถทำลายได้

แต่ในการออกฤทธิ์ของสารละลายไอโอดีนที่ผิวหนัง พบว่าสารอินทรีย์มีผลเพียงเล็กน้อยด้วยการใช้เวลาในการทำลายเชื้อโรคแค่เพียงวินาทีเท่านั้น ส่วนการทดลองที่ผิวหนังที่แห้ง สารละลายไอโอดีนจะออกฤทธิ์ได้ภายใน 20-100 วินาที และแม้แต่มีส่วนผสมของสารอินทรีย์ หรือ พลาสมา อยู่ถึง 50% ก็ใช้เวลาเพียง 5 นาทีในการทำลายเชื้อโรค

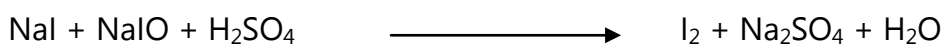
ผลเนื่องจากความเป็นกรด-ด่าง (Effect of pH Value)

เป็นที่ทราบกันว่าเมื่อความเป็นกรด-ด่าง เปลี่ยนไป การออกฤทธิ์ของไอโอดีนจะเปลี่ยนไปด้วย **Wyss & Strandkov** (1945) ทดลองพบว่าเวลาในการทำละลายเชื้อโรคจะเพิ่มขึ้นเมื่อค่าความเป็นกรด-ด่างเพิ่มขึ้น ดังนี้ pH 6-8 ใช้เวลา 2-3 นาที, pH 8.5 ใช้เวลา 4-5 นาที และ pH 9.0 ใช้เวลา 11 นาที

พิจารณาจากสมการเคมีแล้วพบว่า ถ้าค่าอัลคาไลน์ (ค่าความเป็นด่าง) สูงขึ้น จะทำให้ไอโอดีนอิสระลดน้อยลง เป็นผลให้การออกฤทธิ์ลดน้อยลงด้วยดังสมการ

ถ้าความเป็นกรดเพิ่มขึ้น จะทำให้ ไอโอดีนอิสระมีมากขึ้น เป็นผลให้การออกฤทธิ์เพิ่มมากขึ้น

แล้วอ่านต่อฉบับหน้านะครับ ^^